

Ara Diumenge

24 Setembre, 2017

PAÍS: España
PÁGINAS: 4-6
TARIFA: 11472 €
ÁREA: 2008 CM² - 239%

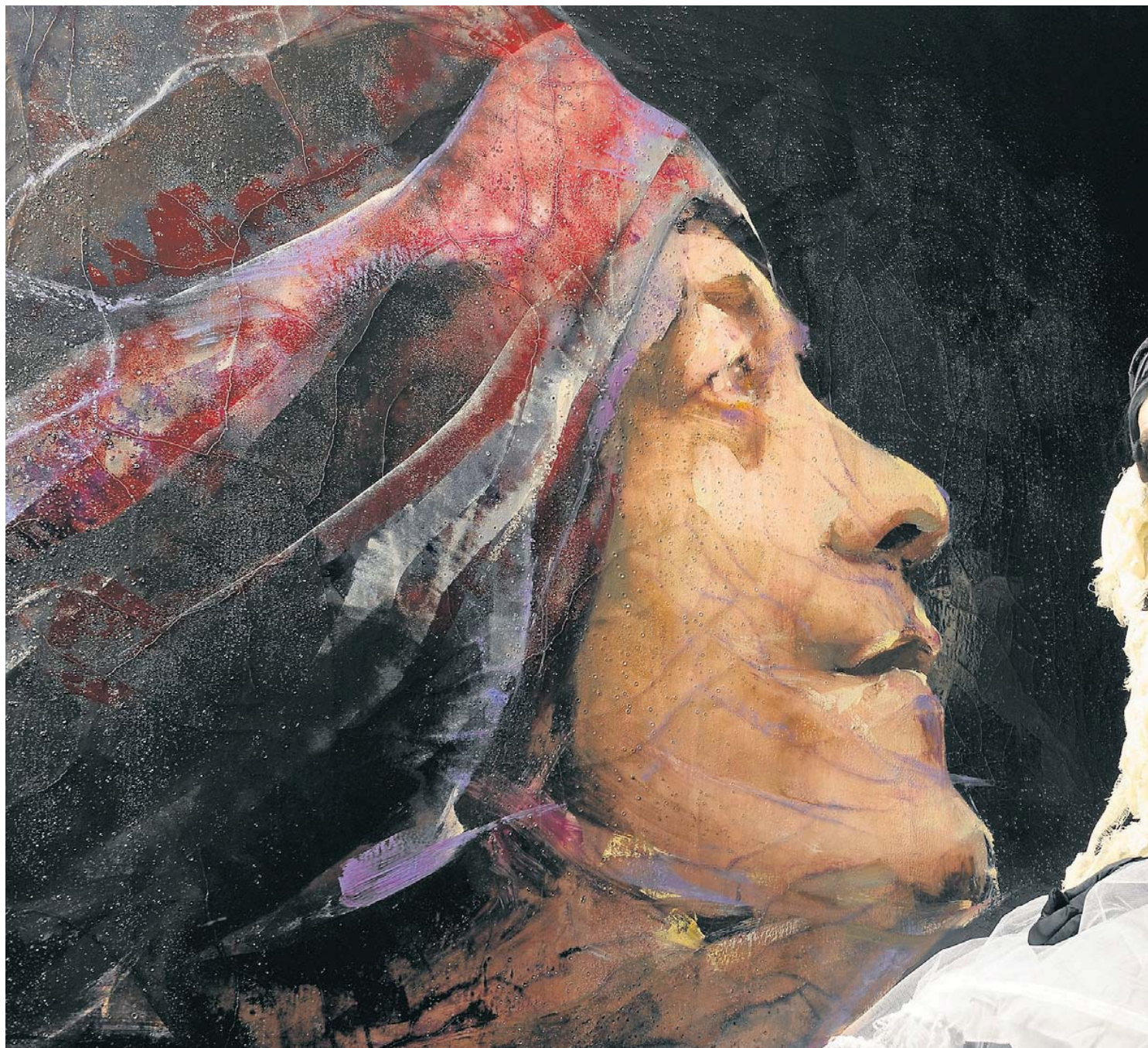
FRECUENCIA: Semanal
O.J.D.: 13732
E.G.M.: 87000
SECCIÓN: MAGAZINE

LITA CABELLUT

UN INICI TRIST I MOLTS COPS DE SORT

La pintora catalana establerta a Holanda és una de les més cotitzades del moment tot i que aquí es coneix poc la seva obra, que ara exposarà a la Fundació Vila Casas de Barcelona en una gran retrospectiva

TEXT **Laura Sangrà**

FOTO **Eddy Wenting**

Quan mira enrere, Lita Cabellut (Sarinyena, Osca, 1961) hi veu llums i ombres. Va ser òrfena i va viure tota la infantesa als carrers de Barcelona, entre carteristes, prostitutes i espavilats. “La gent s’entesta a parlar de la meua infantesa tan trista. Per què no parlem dels cops de bona sort que he tingut? L’un darrere l’altre!”, diu entusiasmada a l’altra banda del telèfon que li ha passat l’assistent del seu estudi de l’Haia (Països Baixos). Se’n va anar fa tant de temps que ja li costa entendre el català. Era el 1982, va estudiar art a l’acadèmia Rietveld d’Amsterdam i s’hi va quedar.

D’acord, fem fum de les tristors i parlem del primer cop de sort: als 13 anys la va adoptar una família catalana de casa bona i un dia la va dur a conèixer el Museu del Prado. “Allà em vaig enamorar de l’art i vaig pensar: «És que això ho faré jo!» Va ser el meu segon naixement. Vaig aprendre a pintar abans d’escriure”, recorda, i agraeix a la seva família adoptiva que li donés l’oportunitat: “Sense aquesta oportunitat no exposaria ara a la Vila Casas. Potser tindria una parada de fruita al mercat, i seria molt artística, però no seria on soc”.

L’exposició que esmenta és una retrospectiva que es podrà visitar als Espais Volart de la Fundació Vila Casas a Barcelona del 5 d’octubre al 27 de maig. S’hi aplegarà una seixantena d’obres datades del 2008 a l’actualitat, totes de gran format. “Fer una retrospectiva és trobar-te sorpreses molt grates. Els artistes sempre estem al present, al futur, molt en l’ara. La meua millor pintura l’he fet avui, i ha de ser així, per això tenim aquesta endorфина extra que ens permet deixar anar el que tant estimem en un moment concret, i l’endemà ja fem una altra cosa. Som com amants constantment infidels per poder-nos entregar a la nova tela de ple. I quan mirem enrere sempre és sorprenent

que lentament evolucionem. A mi em semblava que havia evolucionat tant en deu anys... Si tot el que faig ara ja era allà!”, confessa.

Càsting per pintar

El que també fa anys que té és un mètode de producció curiós i acurat per fer els retrats al natural, peces que formen el gruix de la seva obra: “Faig una selecció de models que dura mesos. És com preparar una obra de teatre i buscar els actors que interpretin els meus sentiments, he de tenir un *feeling* amb ells”, comenta tot detallant com van les coses quan arriben al seu taller: “Els explico qui són perquè es posin en el paper. Els assec a la butaca, me’ls miro i dic: «Tu sí, tu no...» De vegades el que venia al càsting no em val i el que l’acompanyava sí!”, riu maliciosa.

Cabellut és molt productiva malgrat que les seves pintures són un cúmul de capes, una barreja de realisme i d’abstracció esquixada –i mai més ben dit– de tocs d’*action painting*. “Treballo de pressa i amb energia, però les obres tenen moltes capes que s’han d’anar assecant. No puc fer-les mai d’una tirada, tot necessita molt de temps”, i el pes amb què diu totes les lletres de *temps* et fa sentir que sí, que per a algú tan enèrgic com ella l’espera pot ser enervant i farragosa.

Compensa aquesta lentitud que li reclama el medi treballant “de vuit a vuit”, com a mínim. “Passo moltes hores a l’estudi mirant textures, matèries, pensant. Em canso físicament però aleshores descanso, faig un cafè, reflexiono, segueixo... Em dona molta energia la meua feina, és una mena de dinamó: vaig carregant a mesura que vaig fent. La gent que em diu que està molt cansada és perquè treballa poc. Enguany ha sigut un any de bojos: tres exposicions –a París, la Corunya i Barcelona– i l’escenografia per a l’òpera *Le siège de Corinthe*, de La Fura dels Baus. Estaré molt contenta quan tot acabi, crec que faré un mes de vacances”. I per la manera com ho diu, s’entén que és la gran excepció: “No només soc jo qui treballa com una bèstia, és tot l’equip: els assistents de l’estudi i la meua mà dreta, que si cal treballa fins i tot els caps de setmana”. Ara bé, quan tingui en marxa l’exposició de París, l’última cita important de Cabellut de l’any, tots se n’aniran de vacances. Tots, perquè fins i tot “els pinzells necessiten descansar”.

La clau de l’èxit

Cabellut va fer la seva primera exposició a l’Ajuntament del Masnou quan tenia “16 o 17 anys i era una aficionada”, recorda, i torna a esmentar el Prado. “Des de llavors ha sigut com una bogeria que em va quedar a dins. La gent em deia que deixés l’art, que em moriria de gana, i jo els contestava: «Viuré de la meua feina, no puc entregar la meua passió artística a una altra cosa». Però algun aspecte més que la determinació deu caldre per aconseguir el que Cabellut és avui: no només viu del seu art, sinó que és la segona artista viva més cotitzada de l’Estat –les seves obres tenen preus

•
“Veig la bellesa en la brutalitat de la passió”, afirma l’artista
 •

LA VIDA ÉS TEATRE. Lita Cabellut disfressada d’un dels personatges que imagina abans d’immortalitzar-los a la tela. L’obra del fons, de tres metres de llarg, s’anomena *Sancho Panza 10* i està feta en tècnica mixta.

24 Septiembre, 2017

REPORTATGE

de sis xifres i només la supera Miquel Barceló-, *celebrities* com Halle Berry i Hugh Jackman figuren entre els seus clients i és una de les pintores més reclamades pels centres d'art. "Per estar molt amunt calen moltes hores de disciplina i un cop de sort. Jo he pintat molt per a mi: algunes teles les he fet servir quatre vegades perquè no tenia diners per comprar un bastidor nou, però no m'importava tapar-les perquè sabia que era un aprenentatge. Mentrestant, pintava parets de cases per mantenir els meus fills. I un dia em va arribar un altre cop de sort: la persona adequada

que et reconeix la feina i t'ajuda en el moment adequat. Soc una privilegiada perquè Opera Gallery va confiar en mi. Hi ha artistes boníssims de qui mai sentirem a parlar perquè no han tingut un cop de sort", reconeix.

Tanmateix, treu ferro als rànquings d'artistes: "La gent diu unes coses... Els marxants es queden amb una part dels diners, cal pagar impostos, materials, l'equip... I hi ha coses que no venc perquè no són els diners, el que m'interessa, sinó poder fer cada dia el que crec que cal fer". ¿Llavors què sent quan una pintura surt de l'estudi a canvi

de molts diners? "Les obres se'n van quan els he sigut infidel, llavors m'és més fàcil dir-los *bye-bye*", diu enjogassada.

Mare sola de quatre fills

"L'estudi és una mena de lloc màgic on et despullen i on tot és possible". Ho diu no només pels personatges en què es converteixen els seus models, sinó pels seus fills, tres nois i una nena adoptada. "Dos són artistes i músics i el petit estudia art, antropologia i filosofia a Oxford. Les converses més íntimes amb els meus fills encara avui les tenim a l'estudi. Sempre parlem en termes filosòfics i artístics, és el que ens uneix i el que han mamat, s'han criat a l'estudi. No tenia diners per dur-los a l'escola bresol, havien de ser amb mi mentre pintava". Els ha pujat sola perquè es va separar i han sigut el seu motor: "Els fills m'han donat sempre una força extra per poder amb tot. Soc mare però la necessitat de ser artista és tan gran que per a mi és impossible no estar creant a l'estudi perquè em moriria de pena, m'apagaria com una espelma", revela, i afegeix: "M'han discriminat moltíssim per ser dona: quan anava amb la bici amb un fill al davant, l'altre al darrere i l'altre al costat i em presentava com a artista ningú em prenia seriosament perquè era dona". Una de les sèries que exposa, *Dried Tear*, tracta aquesta discriminació de gènere. "L'art és un mitjà esplèndid per als que se senten amb l'obligació de compartir el desacord amb el moment històric que viuen. L'art és un exèrcit tan fort com el negatiu", rebla.

La dicotomia bellesa-lletjor humana és un tema de fons de la seva obra. "Hi ha molta gent molt preocupada pel físic, però a mi el que més m'importa és que no se m'arruguin ni l'ànima ni el cervell. Si en tinc l'oportunitat, vaig descalça i no em pentino. Veig la bellesa en la brutalitat de la passió. En la brutalitat sempre hi ha alguna cosa asimètrica, que no quadra, que està despenjada. Els artistes hem de treure les coses de dins nostre i posar-les a fora, però cal saber què passa al teu voltant històricament. M'importa moltíssim l'ésser humà, per això faig retrats. Soc com un d'aquells animals que viuen a sota terra i treuen el cap per veure què passa, i el tornen a amagar, i el tornen a treure... I així és com em despenjo!", diu amb una riallada. ●

L'ART PUR DE GITANO A GITANO. "Quan escoltes Camarón de la Isla no sents un *cantaor*, sents alguna cosa més que és l'art pur", sentència la pintora. I explica què és l'art pur: "És una emoció que no pots definir, que et produeix convulsions, que et fibla al cor, que et trasllada a un estat que no controles. Això és l'art pur i això és el que et fa sentir Camarón cada cop que l'escoltes. Pots escoltar-lo tot el dia, i l'endemà el poses i et torna a sorprendre perquè és art, i et commourà cada cop. És sentiment pur". Cabellut l'ha retratat en diverses obres. Tots dos són d'ètnia gitana, però diu que ella no ho ha fet per reivindicar les seves arrels, sinó per una "admiració profunda per l'art en la seva totalitat".

